

Hodnotenie kvality vysokých škôl pedagógmi a absolventmi

Porovnanie výsledkov

Rastislav Kočan, Michal Považan

Zistiť názory aktérov na akúkoľvek sociálnu skutočnosť je vždy prínosné a zaujímavé. Faktorom, ktorý zvyšuje prínos prieskumov je možnosť ich porovnania navzájom a nájdenia súvzťažností a tak sa aspoň sčasti pokúsiť o overenie názorov jednej strany resp. o konfrontáciu týchto názorov s názormi iných aktérov tých istých procesov.

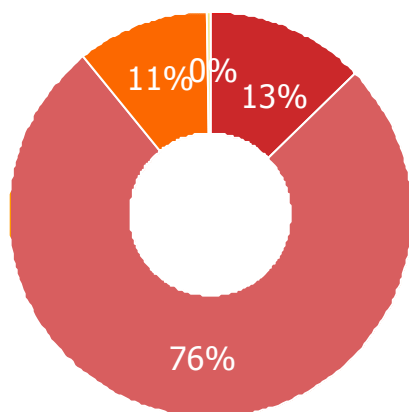
Práve z tohto dôvodu ARRA realizovala v roku 2010 prieskumy medzi pedagógmi vysokých škôl a medzi ich absolventmi. Tieto dva prieskumy prinášajú pohľady na tú istú sociálnu skutočnosť a teda na vzdelávací proces na slovenských vysokých školách.

Mnohé otázky v prieskumoch sa týkajú reality, ktorú mohli zažiť iba pedagógovia alebo absolventi, ale sú aj také otázky, kde je možné porovnať názory oboch strán. A práve na takéto názory sa sústredíme v nasledujúcom texte.

Vzdelanie a prax

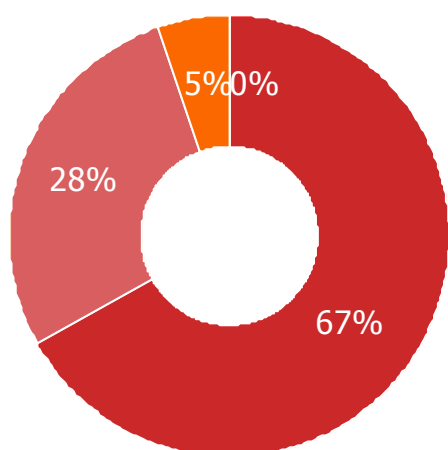
Podľa prieskumu medzi pedagógmi vysokých škôl sa až 89% z nich domnieva, že absolventi sú dobre na prax pripravení. 95% respondentov sa domnieva, že spolupráca s praxou je pre vysoké školy dôležitá.

Graf č. 1: Ako sú absolventi z Vašej fakulty podľa Vás pripravení na prax?

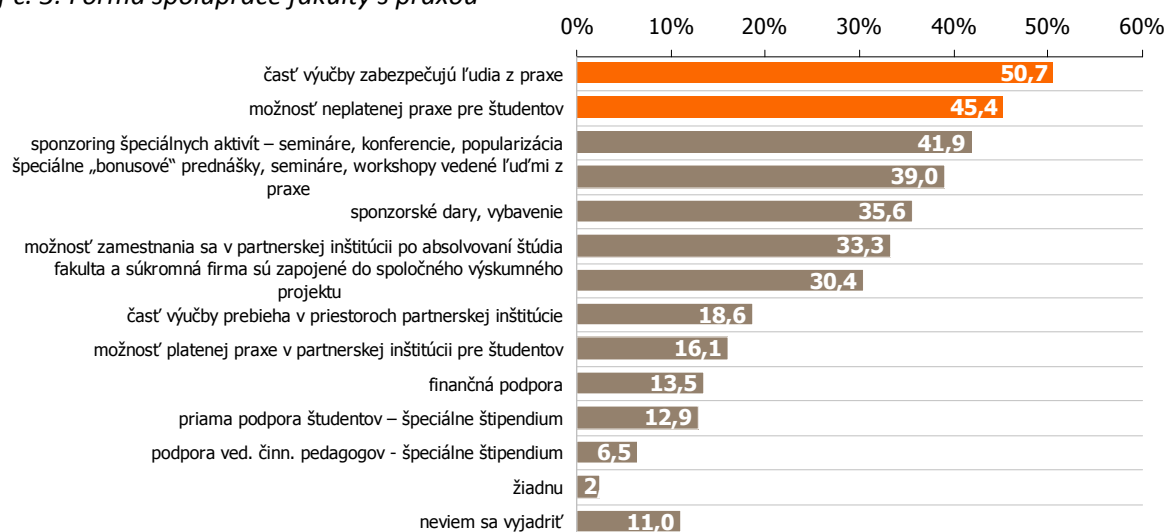
- veľmi dobre
- dobre
- takmer vôbec
- vôbec

Graf č. 2: Je pre Vás dôležité aby Vaša fakulta spolupracovala s praxou?

- spolupráca s praxou je pre nás veľmi dôležitá
- spolupráca s praxou je pre nás celkom dôležitá
- spolupráca s praxou nie je pre nás veľmi dôležitá
- spolupráca s praxou je pre nás zbytočná

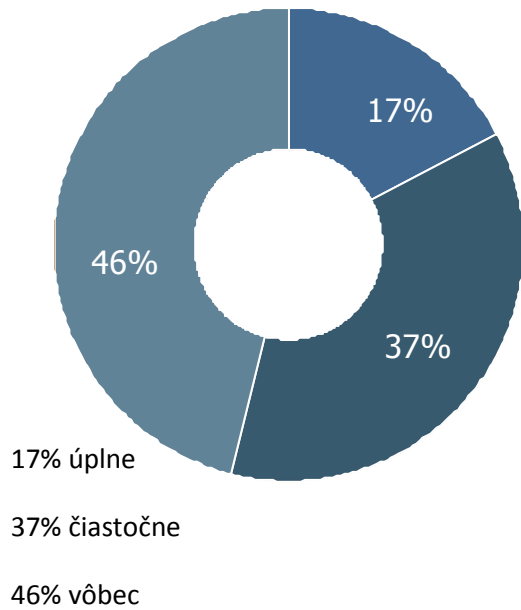
Graf č. 3: Forma spolupráce fakulty s praxou

Pedagógovia uvádzajú na druhom mieste podľa dôležitosti možnosť neplatenej praxe pre študentov. Na druhej strane až 46% absolventov uvádza, že vysoká škola im vôbec neposkytla možnosť praxe. medzi školami najlepšie v tomto ukazovateli dopadli: Katolícka univerzita, Prešovská univerzita a české vysoké školy. Naopak na opačnom konci rebríčka je Ekonomická univerzita.

Pedagógovia teda vnímajú dôležitosť nadobudnutia praktických vedomostí a zručností na vysokej škole, ale samotné vysoké školy nevytvárajú dostatočné vzťahy s praxou, aby svojim študentom zabezpečila skúsenosť s praxou už počas štúdia.

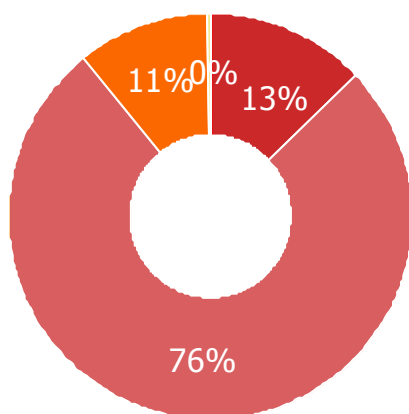
Graf č. 4: Poskytli vám na škole možnosť odbornej praxe v študovanom odbore?

Použitelnosť vedomostí v praxi

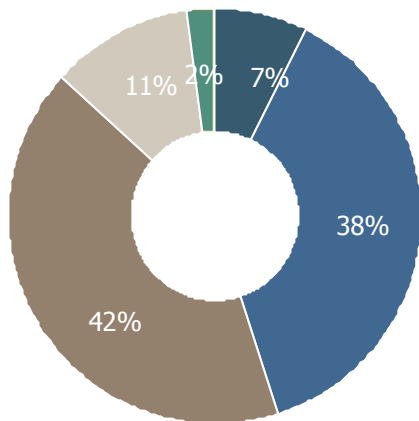
Až 89% pedagógov sa domnieva, že absolventi sú veľmi dobre pripravený na prax. Tento postoj nekorešponduje s názorom absolventov, podľa ktorých iba 36% z toho čo robia sa naučili na vysokej škole a iba 45% z nich si myslí, že vedomosti nadobudnuté na univerzite sú veľmi dobre využiteľné v praxi.

Graf č. 5: Ako sú absolventi z Vašej fakulty podľa Vás pripravení na prax?

- veľmi dobre
- dobre
- takmer vôbec
- vôbec

Graf č. 6: Do akej miery, podľa Vášho názoru, sú vedomosti a znalosti, ktoré ste sa naučili na Vašej fakulte, využiteľné v reálnej praxi?(absolventi)

7% úplne využiteľné

38% dobre využiteľné

42% čiastočne využiteľné

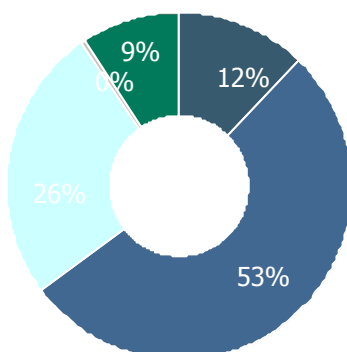
11% len málo

2% takmer vôbec

Medzinárodná mobilita a spolupráca

Z grafov č. 5 a 6 vyplýva, že pedagógovia prikladajú medzinárodnej spolupráci veľkú dôležitosť a intenzívne vnímajú fakt, že zahraničný študijný pobyt zvyšuje úroveň študenta.

Graf č. 7: Do akej miery spolupracuje Vaša fakulta so zahraničnými univerzitami?

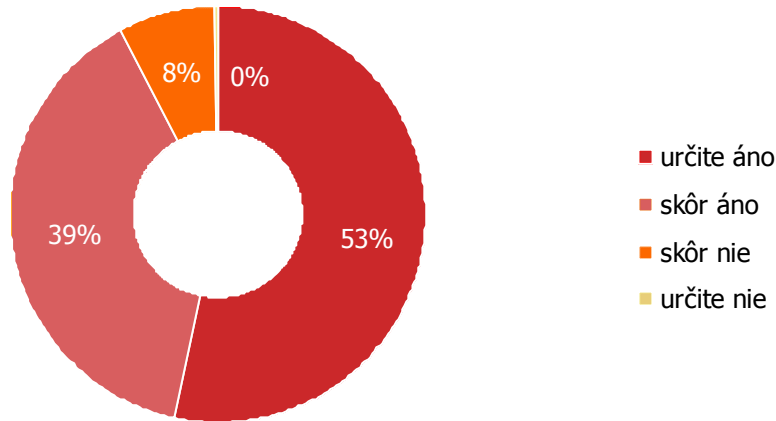
9% neviem sa vyjadriť

12% veľmi intenzívne

53% celkom intenzívne

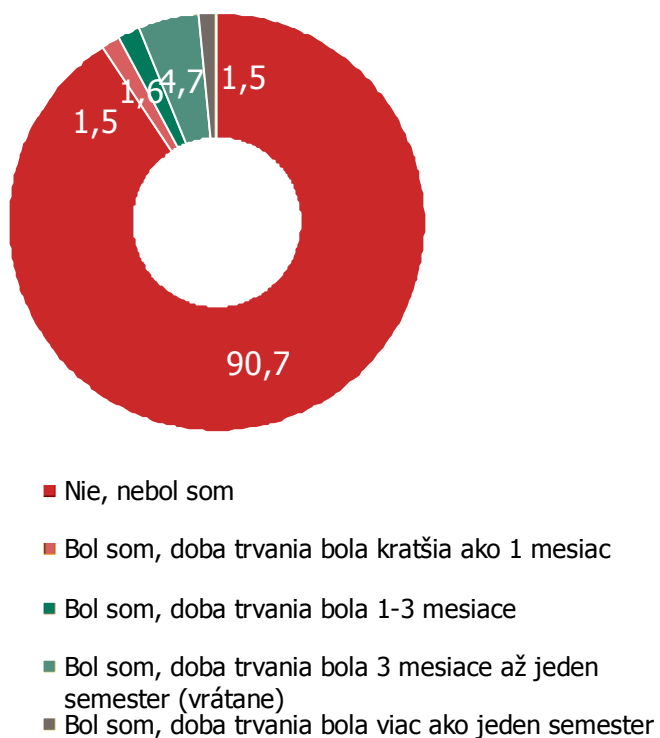
26% málo

Graf č. 8: Pomáhajú zahraničné študijné pobyty zvyšovať úroveň kvality študentov?

Keď sa však pozrieme koľko z absolventov vysokých škôl sa zúčastnilo zahraničného študijného pobytu zistíme, že skoro 91% z nich nebolo na žiadnom zahraničnom študijnom pobyte. Z tohto vyplýva, že študenti slovenských vysokých škôl stále málo využívajú možnosť štúdia v zahraničí a tým sa ochudobňujú o skúsenosti a vedomosti, ktoré by mohli na nich získať.

Graf č. 9: Boli ste niekedy počas štúdia na zahraničnom študijnom pobyte, ktorý sa týkal Vášho štúdia? Ak áno, ako dlho trval?

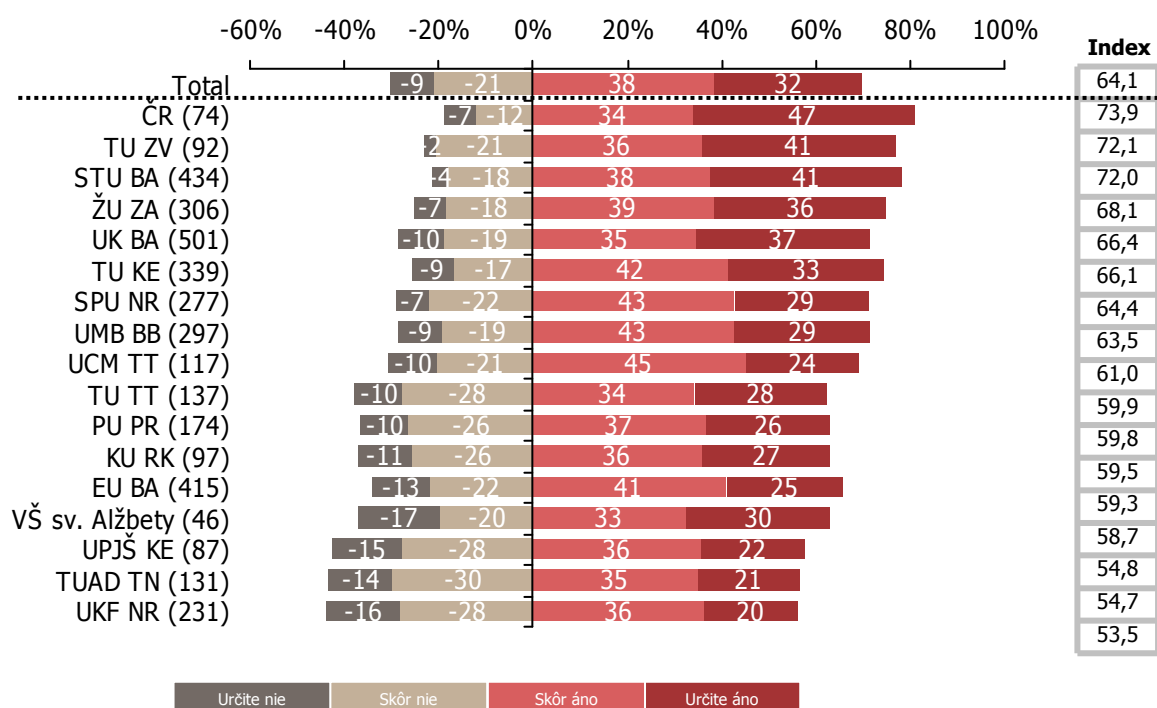
Lojalita k fakulte

Medzi indikátormi s najväčšou výpovednou hodnotou o skutočných názoroch absolventov na fakultu, ktorú vyštudovali je ich „opakovaná voľba“. Absolventi sa mali vyjadriť, či by sa znova rozhodli študovať na absolvovanej fakulte.

V komerčnej sfére sa za priemernú hodnotu (na základe dlhodobých meraní) považuje index 82, pričom akceptovateľné hodnoty sú prinajmenšom hodnoty indexu 75 – 77, resp. vyššie. Všetky nižšie hodnoty ako 75 možno považovať za indikátory zníženej lojality.

Priemerný index medzi absolventmi vysokých škôl bol 64,1, čo je hlboko pod priemerom akceptovaným v komerčnej sfére. Ak aj prijmeme výhradu, že komerčná sféra a akademický sektor sa líšia, rozdiel v lojalite nemôže byť až takýto výrazný. Keď sa pozrieme na konkrétne univerzity, tak ani jedna nedosiahla index 75 a mnohé ani index 60.

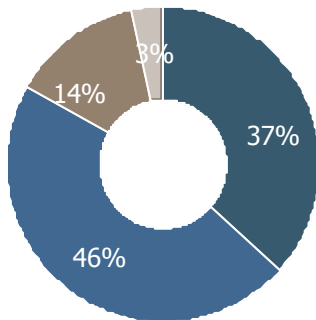
Graf č. 10: Deklarovaná opakovaná voľba fakulty jej absolventmi

Ak upriamime pozornosť na pedagógov situácia nie je veľmi odlišná. 17% respondentov uviedlo, že by svoju fakultu určite alebo asi neodporučili, čo je dosť vysoké číslo. V tomto prípade sú tri univerzity (Žilinská univerzita, Univerzita Komenského a Slovenská poľnohospodárska univerzita), ktoré mierne prevyšujú index 75, ale aj to sú iba hraničné hodnoty na spodnej strane škály, ktoré su komerčným sektorom ešte ako-tak akceptované.

Lojalita je teda jeden z najväčších problémov vysokých škôl tak na strane ich pedagogických pracovníkov ako aj absolventov a teda konzumentov ich služieb.

Graf č. 11: *Odporučili by ste Vaším príbuzným študovať na Vašej fakulte/VŠ?*

37% určite áno

46% skôr áno

14% určite nie

3% skôr nie

Kreditový systém

Obidve skupiny respondentov boli opýtané na názor na kreditný systém, teda na jeden z faktorov reformy vysokého školstva, ktorá sa obidvoch skupín najviac dotýka. Až 62% pedagógov sa domnieva, že po zavedení kreditového systému sa nič nezmenilo alebo sa veci iba skomplikovali. 59% absolventov sa domnieva, že zavedenie kreditov v ničom nepomohlo alebo pomohlo iba málo.

Keď si uvedomíme, že zavedenie kreditového systému bola jedna z veľkých zmien vysokého školstva po roku 2002, tak musíme konštatovať, že reforma aspoň v tejto jej časti sa nestretla s pozitívnym prijatím tých, ktorých sa najviac týka.

Záver

Ako sme videli na predchádzajúcich riadkoch vo viacerých bodoch sa názory pedagógov a absolventov vysokých škôl nezhodovali. Výraznú zhodu však možno konštatovať v prípade lojality k vysokej škole resp. fakulte a v názore na kreditový systém.

Pokiaľ budeme brať do úvahy iba tieto dve veci, musíme pripustiť, že vysoké školy na Slovensku čelia veľkému problému. jednak ich hlavní aktéri nie sú spokojní s reformami, ktoré sa realizovali po roku 2002 a tiež ich lojalita je veľmi slabá, čo môže v budúcnosti znamenať pre vysoké školy veľký problém z pohľadu budúcich záujemcov o vysokoškolské štúdium.